

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89

Číslo 36

6. září

Cena: 7 Kč

MÁ DUŠE, HOSPODINA CHVAL!

Otevřená náruč litomyšlské farářky Věry Říhové přivítala účastníky již XVI. ročníku kurzu pro varhaníky a zpěváky Církve československé husitské. Litomyšlská fara poskytla ubytování, prostory pro stravování, modlitební prostor a především prostor pro nácvič hry na varhany a zpěv. Sestra farářka domluvila i další cvičná místa – v evangelickém sboru jsme cvičili na třímanuálové digitální varhany s radiální pedálnicí; ve Špitálnímu kostele na mechanické jednomanuálové varhany s rovnoběžnou pedálnicí (pamětníci velice ocenili nový pultík na noty, který před dvěma roky chyběl) a v chrámu Povýšení sv. Kříže jsme koncertovali na čtyřmanuálové varhany a vychutnávali množství překrásně znějících píštíků všech druhů.

Jelikož je důležité se v každém věku vzdělávat a poznávat nové věci i místa, vyrazili jsme za krásného počasí na vyhlídkovou trasu Českomoravskou vrchovinou. Hlavním cílem výletu bylo poznat co nejvíce varhan. První zastávku jsme udělali v Poličce, jejíž centrum je obehnané městskými hradbami. Dominantou města je kostel sv. Jakuba, v jehož věži se narodil a část svého dětství prožil hudební skladatel Bohuslav Martinů. Při procházce okolo tohoto

kostela se v mnohých očích zračil smutek, neboť jsme nemohli okusit tento nástroj z důvodu celkové rekonstrukce. Zavítali jsme proto alespoň do zdejšího muzea Bohuslava Martinů a nevynechali ani místní hřbitov. V malebné vesničce Telecí, kde nás již čekal bratr farář Rudolf Špaček, jsme si prohlédli místní kostel se samostatnou zvonnicí ze 16. století a slavnou Zpívající lípu. V Jimramově, naší další zastávce, jsme navštívili stálou expozici "Život a dílo Jana Karafiáta" a sň jimramovských rodáků s expozicí Karla Slavíčka, spisovatelů Mrštíkových a Jana Karafiáta. Zdejší evangelický kostel poskytl varhaníkům krásný zážitek. Dvoumanuálové koncertní varhany vyrobené v Německu okukovali zvědavci zvnějšku i zvnitřku. Krásný zvuk naznačil, že se nám z těchto míst nebude chtít odjet. Ale čekal nás ještě evangelický kostel v Novém Městě na Moravě, bazilika Nanebevzetí Panny Marie v zámeckém areálu ve Žďáru nad Sázavou a poutní kostel Jana Nepomuckého na Zelené hoře. Po náročném cestovatelském dni jsme se ještě zastavili v Hlinsku a prohlédli si náš sbor, zazpívali písně a ještě týž večer v litomyšlském sboru nacvičovali zpěv pro nedělní bohoslužby.

Účastníci varhanického kurzu naší církve po sobotní songové bohoslužbě

Účastníci kurzu posloužili hrou i zpěvem při nedělních bohoslužbách, které vedl vedoucí kurzu Zdeněk Kovalčík, kázáním posloužil spirituál kurzu Josef Špak. Spolu se sestrou farářkou Věrou Říhovou pak vyjeli ještě do Trstěnic. Odpoledne jako

hosté zpívali a hráli při mši v chrámu Povýšení sv. Kříže. Nedělní večer patřil tradičně biblické večeri, kterou vedl spirituál kurzu.

Hra na hudební nástroj či zpěv vyžaduje mnoho hodin cvičení, píle a neustálého zdokonalování, konzultování a seznamování se s novými znalostmi a zkušenostmi jiných. K tomu slouží i tento kurz, abychom si vzájemně předali zkušenosti, poradili si, povzbudili se v další službě nejen při bohoslužbách, potěšili se vzájemnou hrou a zpěvem, seznámili se s novými skladbami, naučili se poslouchat navzájem. Dopolední hodiny kurzu byly věnovány právě hře na varhany, výuce liturgie, písní z našeho zpěvníku. Zdeněk Kovalčík vedl přednášky o Liturgii dr. Karla Farského, učil hře a zpěvu proměnlivých částí liturgie (např.: Přispěj nám...), zpěvu písní z Agendy, učil songové liturgie. Odpolední program kurzu byl naplněn sborovým zpěvem pod taktovkou Zdeňka Kovalčíka a Katky Palové. Celotýdenní učení a cvičení bylo završeno závěrečným koncertem v chrámu Povýšení sv. Kříže. Vděčnost posluchačů byla vyjádřena bouřlivým potleskem v naplněném chrámu.

Pocit z dobře připraveného koncertu, radost z plného kostela, potlesk posluchačů, radost ze služby Bohu – to vše nám přináší varhanický kurz, který se již šestnáctým rokem uskutečnil pod vedením bratra faráře Zdeňka Kovalčíka, kterému patří veliké díky. Především za to, že se nenechá odradit nelehkou organizací kurzu (zajištění ubytování, poznávacího zájezdu, stravování, vaření, učení, dirigování...). I díky němu máme pocit, že je služba varhaníka stále potřebná, že máme v církvi své místo a motivaci předávat umění dalším generacím.

Závěrem však musím především letos poděkovat za duchovní vedení našemu spirituálovi bratru faráři Josefu Špakovi, který se s námi celý týden zamýšlel nad textem z Matoušova evangelia (10 kap.). Ranní a večerní pobožnosti spolu s ním vedli i členové kurzu, kteří měli tu možnost si vyzkoušet službu za stolem Páně. Letošní rok jsme byli obzvláště rádi, že mezi námi náš spirituál byl, posiloval nás svým slovem i zpěvem a my s ním mohli dodatečně oslavit jeho životní jubileum. A proto závěrečný večer našeho kurzu patřil jemu, kdy mu andělský chór zazpíval písně a tři králové předali dary. A kdo nemohl být s námi, tak si může nyní zavzpomínat a v duchu zazpívat písně pro našeho spirituála:

Narodil se bratr Špak, veselme se, všechny hříšné trefil šlak, radujme se.

Z života plodného, z města královského, nám, nám narodil se...

Práce se nic nebál, veselme se, a za Bohem vždy stál, radujme se. Z města královského, litomyšlského, nám, nám narodil se.

Službu církvi svedl, veselme se, patriarchát vedl, radujme se. K sboru varhaníků Božích služebníků, k nám, k nám, připojil se.

Ač je dlouho s námi, veselme se, duchem stále mladý, radujme se. Moudrostí najisto obohatil lidstvo. A proto: Šťěstí, zdraví, pokoj svatý, vinšujeme vám.

Aktuální informace, fotky i nahrávky jsou k dispozici na webových stránkách: www.varhanicky-kurz.hus.cz

Hana Rohlíčková

O VODĚ ŽIVOTA

Při potoku na obou březích vzejde rozličné ovocné stromy, jemuž nebude vadnout listí, jež nepřestane plodit, ale každý měsíc přinese rané plody, neboť vody, které je zavlažují, vytékají ze svatyně. Jeho ovoce bude sloužit za pokrm a jeho listí jako lék.

Ez 47,12

Jako se na vodě zrcadlí tvář, tak se zrcadlí srdce člověka na člověku.

Př 27,19

V onen den poplynou z Jeruzaléma živé vody, polovina k moři východnímu, polovina k západnímu, v létě jako v zimě.

Za 14,8

Především vám chci říci, že ke konci dnů přijdou posměvači, kteří žijí, jak se jim zachce, a budou se posmívat: "Kde je ten jeho zaslíbený příchod? Od té doby, co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření." Těm, kdo toto tvrdí, zůstává utajeno, že dávná nebesa i země byly vyvolány slovem Božím z vody a před vodou chráněny. Vodou byl také tehdejší svět zatopen a zahynul.

2 P 3,3-5

Tu přichází samařská žena, aby načerpala vody. Ježíš jí řekne: "Dej mi pít!" - Jeho učedníci odešli před tím do města, aby nakoupili něco k jídlu. - Samařská žena mu odpoví: "Jak ty jako Žid, můžeš chtít ode mne, Samařanky, abych ti dala napít?" Židé se totiž se Samařany nestýkají.

Ježíš jí odpověděl: "Kdybys znala, co dává Bůh, a věděla, kdo ti říká, abys mu dala pít, požádala bys ty jeho, a on by ti dal vodu živou."

Žena mu řekla: "Pane, ani vědro nemáš a studna je hluboká, kde tedy vezmeš tu živou vodu? Jsi snad větší než náš praotec Jákob, který nám tuto studnu dal? Sám z ní pil, stejně jako jeho synové i jeho stáda."

Ježíš jí odpověděl: "Každý, kdo pije tuto vodu, bude mít opět žízeň."

Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky. Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému."

Ta žena mu řekla: "Pane, dej mi té vody, abych už nežíznila a nemusela už sem chodit pro vodu."

J 4,7-15

Tyto části Písma jsou vybrané z textu podle hesla "voda". Zmiňují se o vodě každá trochu jinak. Na posledním duchovním setkání jsem se dozvěděl o vodě něco, o co bych se s vámi rád podělil.

Mnozí považují vodu za samozřejmou součást života do té míry, že si jí vůbec neváží. Když si však uvědomíme geologické souvislosti šíření pouští i tání ledovců, nedostatku vody v mnoha částech Země a s tím i nemožnost lidského života na takových místech, už to tak samozřejmé není. Věda tvrdí, že bez vody není možný život, a Bible nás upozorňuje na to, že voda má kromě životodárné

funkce také rozměr duchovní. Stejně důležitý.

Židovský zákon se o vodě vyjadřuje jako o očistném prostředku, který mají předepsány ti, kdo se poskvívali zakázanými věcmi. V tomto kontextu je také chápána v NZ křestní voda - jako očištění od hříchů. Voda souvisí s mnoha Ježíšovými zázraky: chůze po vodě, utišení mořské bouře, úspěšný lov ryb učedníky, proměna vody ve víno, uzdravení slepého umytím v rybníku. Ve vodách Jordánu byl pokřtěn. Vodou umýval učedníkům nohy. Voda vytekla z Ježíšova boku, když ho probodli na kříži. Ježíš ukazuje svým působením na naprostou důležitost duchovního rozměru vody v životě člověka.

Prorok Ezechiel popisuje bájný potok živé vody: "Při potoku na obou březích vzejde rozličné ovocné stromy, jemuž nebude vadnout listí, jež nepřestane plodit, ale každý měsíc přinese rané plody, neboť vody, které je zavlažují, vytékají ze svatyně. Jeho ovoce bude sloužit za pokrm a jeho listí jako lék." Ezechielovo prorockví vypráví o řece Chobar, jejíž vody jsou léčivé. Jak může být voda léčivá, když je to stále stejné H₂O? Kdo z vás ví něco o homeopatii či placebo efektu, je srozuměněn spolu s vědci, že voda je nositelkou informace. Vědci přišli na to, že voda, jako základní element života na zemi, má úzasně vlastnosti. Jako

Dokončení na str. 3

Do nového školního roku

Začátek školního roku – nové radosti, šance i starosti. Požadavky na přípravu i znalosti studentů neustále stoupají. Jak to všechno má člověk vydržet? Čím uvolnit vnitřní napětí a jak se nejlépe odreagovat?

Receptů je mnoho, ale nejpřirozenějším ventilem duševního napětí je odněpaměti sport. Vyčistí mozek, uvolní napjaté nervy i strnulé svaly a vrátí člověku duševní svěžest i vnitřní rovnováhu. Ale jaký sport zvolit, abychom "šli s dobou"?

Kde jsou ty časy, kdy létání na rogalu, jízda na surfu či skateboardu se považovaly za "hudbu budoucnosti". Dnes už se nám tyto disciplíny zdají pasé a místo nich nastoupily adrenalinové sporty: bungee jumping (skoky na laně z velkých výšek), potápění do extrémních hloubek, slézání skal bez pojistného lana či paragliding. Heslem doby je naprosté maximum: vylézt co nejvýš, spustit se co nejnižší, pohybovat se co nejrychleji. To už však není sport, ale hazard.

Křesťanství však nemůžeme brát sportovně. Pán Ježíš přece říká: „Kdo chce jít se mnou, zapří sám sebe, vezmí svůj kříž a následuj mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však přijde o život pro mne a pro evangelium, zachrání jej.“

Pro lidi zahleděné do sebe je následování Krista vskutkem hazardem. Vždyť sloužit Kristu znamená podřídit svůj život jeho vůli a neusilovat o vlastní prospěch ale o Boží slávu. A co za to? Pán Ježíš svým učedníkům nabízí místo ve svém království i svou pomoc v každodenních problémech – v rodině, ve škole i v zaměstnání.

Jsmo ochotni potlačit své sobectví a odevzdat se do jeho služby? Jeho výzva „následuj mne“ není pobídka k hazardu, ale pozvání na cestu života!

(czka)

Z kazatelského plánu

14. neděle po svátcích svatodušních

Téma: Bud' vůle tvá...

Nebe je tam, kde je Boží vůle zákonem a kde je poslušnost jeho moudrostí, pravou svobodou a radostí. Prosbu "bud' vůle tvá" je prosbou o to, aby nebylo protibožských sil ohrožujících člověka – lidstvo a svět, aby mezi nebem a zemí nebylo rozdílu, ale aby byl Kristus uprostřed nás jako věčně živý Pán určující všechno naše chcení a rozhodování.

Vstup: Ex 6,2-9a

Tužby:

2. Abychom všichni moudrosti poklad z nebe neustále vyhledávali...
3. Aby poslušností Božího zákona byly naplněny naše životy...

Epištola: Sk 21,1-14

Evangelium: Mt 26,36-42

K obětování: Mk 14,35-36

K požehnání: Iz 33,22

Modlitba:

Požehnal jsi, Spasiteli a Vykupiteli náš, příchodu našemu, požehnej nám i nyní, kdy se rozcházíme do svých domovů, ke svým pracím. Požehnej nám dary Ducha svatého, abychom vždy a všude jednali podle vůle Otcovy. Amen.

Vhodné písně: 300; 86; 310

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Nашe církve náležejí k reformacním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamyšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)
Pokušitel se může objevit ve chvíli, kdy se člověk setká s Božím slovem. Podobností u rozesváci. U některých lidí je nadšení pro evangelium chvilkové. Zaseté slovo nezakoření do hloubky, přijde pokušení a oni odpadnou. To, co se u Lukáše nazývá "pokušením", to je u Marka "tíseň nebo pronásledování" – tedy životní zkoušky, u Matouše "časné starosti a vábičnost majetku". V každém případě tento typ lidí neobstál.

Mt 13,1-9.18-23;
Mk 4,1-9.13-20; L 8,4-15
Pokušení přichází v podobě manželské nevěry, krádeže, lži, závisti, podvodu, lenosti, nepřejčnosti. Pokušením se mohou stát peníze, majetek, bohatství, ale také krása. Rozmanitá jsou osidla, do kterých může člověk upadnout, zmámí ho škodlivé tužby a ty ho strhnou do záhuby.

1 Tm 6,6-10
V uvedených příkladech má pokušení blízko ke zkoušce, ať už přichází z nitra člověka (naše dispozice, sklony, touhy) anebo z vnějších okolností (příležitost, situace, další člověk, pronásledování, možnost kariéry...). Nebezpečné životní události, kterými člověk prochází, se stávají zkouškou, ve které se může člověk osvědčit nebo selhat, zklamati. Příklady z Nového zákona (podle F. Kováře): Pán Ježíš

při poslední večeři připomíná učedníkům: „Vy jste ti, kdo se mnou vytrvali v mých zkouškách.“

L 22,28
Když se apoštol Pavel loučil s efezskými staršími, vzpomíná: „Sloužil jsem Pánu s velkou pokorou, v slzách a zkouškách, které mě potkaly pro úklady Židů.“

Sk 20,19
První list Petřův mluví dvakrát o zkouškách prvních věřících: „Z toho se radujte, i když snad máte nakrátko projít zármutkem rozmanitých zkoušek, aby se pravost vaší víry... prokázala... v den, kdy se zjeví Ježíš Kristus.“ – „Moji milovaní, nebudte zmateni výhni zkoušek.“

1 Pt 1,6; 4,12n
Podobně list Jakubův vybízí své prvokřesťanské čtenáře: „Mějte z toho radost, moji bratři, když na vás přicházejí rozličné zkoušky.“

Jk 1,2
Jan ve svém Zjevení zapsal tento vzkaz Ježíšovu sboru ve Filadelfii: „Protože jsi zachoval mé slovo a vytrval, zachovám tě i já v hodině zkoušky.“

Zj 3,10
V soužení, nemoci a utrpení může člověk podléhat pokušení pochybností a odvratu od Boha. Je zviklán ve víře. Takový případ hrozil tesalonickému sboru, který byl ohrožen proná-

sledováním ze strany Židů i pohanů. Apoštol Pavel tam poslal svého spolupracovníka Timotea, aby Tesalonické povzbudil ve víře, aby je snad pokušitel nesvedl.

1 Te 3,1-10
Některý člověk řekne: „Já za to nemohu, že podlehnu hříchu. Takového mě Pán Bůh stvořil.“ Na Pána Boha nesmíme svádět svou neukázněnost a své sklony ke zlému. Kdo je v pokušení, je váben vlastní žádostivostí.

Jk 1,1-15
V modlitbě Otčenáš se podle Ježíše máme modlit: „Nevydej nás v pokušení / na pospas zkoušce!“ S překvapením se ptáme: Cožpak Bůh sám nás chce uvádět do příležitosti ke hříchu? Je pravda, že Bůh řídí osudy každého člověka a že z Boží vůle se může člověk dostat do situace, která pro něj bude znamenat nebezpečí hříchu. Ale na každém z nás je, abychom takové chvíle překonali a osvědčili se jako lidé Bohu věrní. Kdo žije v obecnství s Bohem, prochází pokušením nedotčen, protože k tomu má vnitřní duchovní sílu. V čase pokušení a zkoušky nám pomáhá modlitba, abychom odolali moci zla. (Podle F. Kováře)

Mt 6,13; L 11,4

Texty vybrala: Jiřina Kubíková
(pokračování příště)

Nad Písmem

ZÁRMUTEK I NAD NÁMI

Mt 26,30-46

Spasitel se chystá na poslední dějství svého krátkého života. Teprve třiatřicetiletý odchází s houfem svých učedníků na horu Olivetskou a obrací se na sebejisté učedníky se slovy: „Vy všichni...“

Noc je časem démonů a zlých mocností. Když je v lidském srdci noc, velice rádo odpadne od Ježíše pro světské věci, pro peníze jako Jidáš, pro hodnosti. Co pro něj znamená Ježíš, když jde o kariéru. A naleznou se i takoví, jako byl Petr: „Kdyby všichni od tebe odpadli, já nikdy ne!“ Připomíná to ony dva syny z Ježíšova podobnoství. Otec řekne jednomu, jdi na mé pole a ten řekne: Ano, již jdu, ale neodchází. Ten druhý řekne: nepůjdu: a nakonec poslechne. Pro Pána Ježíše je milejší ten, který příliš neslibuje, ale splní otcovu prosbu.

Jen žádné sliby! „I kdybych měl s tebou umřít, nezapřu tě!“ Víme, jaké to často se sliby bývá. Pán nechce sliby, chce následovnictví! On sice také slibuje, jeho slib je však Božský: „Po mém vzkříšení však vás předejdu do Galileje.“

Galilea byla krajina na severu Palestiny u jezera Genezaretského. Pán Ježíš tam strávil takřka celý svůj život. Ale Galilea také znamená kruh - gilgal - tedy svatyně, kde se lid scházel v kruhu, v obecnství. Můžeme tedy toto slovo vzít jako jnotaj: Předejdu vás tam, kde bude-

te shromáždění v kruhu, v obecnství a to navozuje na slib: „Kdekoliv shromáždí se dva nebo tři ve jménu mém, tam já jsem prostřed nich.“

Mnozí při četbě tohoto místa v Písmu se domnívají, že na Pána Ježíše padl strach. Je zde psáno: tu na něho padl zármutek a úzkost. Je to jistě pochopitelné, protože věděl, co jej čeká a že se nemůže dočkat nějakého slitování tam, kde šlo o tvrdá srdce.

Nebyl to v prvé řadě strach, ale zármutek nad lidstvem, které nepoznalo den navštívení, které jej odmítlo a nyní se jej chce zbavit, protože svědomí je nejlépe umlčet smrtí. Zármutek i nad námi dnešními polovičatými křesťany, kterým stačí tak málo, aby odpadli či zradili. Ale i nad Jidášem, jedním ze dvanácti. To byla bolest větší než bičování. Vůbec bolest Ježíšova byla spíše nad námi lidmi než nad svým utrpením.

Učedníci však spali, kdykoliv se k nim navrátil od bolestivé modlitby. Jaký to byl ten Petr hrdina, umřít byl ochoten s Mistrem a nyní usnul jako dítě, když se Pán chystá na smrt. Jak málo se znal, sliboval věrnost a pak stačilo svědectví dvou služebných a několika okolostojících a Petr se zapřisahal, že Ježíše nezná.

A přeci i za něj Pán šel na kříž, aby

jej spasil. Pro nás z tohoto zamyšlení nemá zůstat víc než slova, která po modlitbě, během které mu vystaly na čele krvavé krůpěje, řekl usmířen Spasitel: „...staň se tvá vůle.“

A pak se již přiblížil jeho zrádce v čele ozbrojeného průvodu. Ano, tak odplácí tento svět, tak se snaží umlčet pravdu Boží, ale ona vždy znovu a znovu vzkříšena vstane, neboť v Ježíši Kristu je nesmrtelná.

Jan Ev. Böhm

**Bože,
tys dal svému Synu
poznat,
že v největší opuštěnosti
jsi s ním ty sám,
aby nehleděl
již více na druhé,
ale jen na tebe.
Když druzí usínali,
on sám bděl
a modlil se za svět,
když se stávali
lhostejnými,
on se i za ně obětoval.
Dej nám,
milostivý Bože,
svého Ducha,
abychom se nepodobali
učedníkům a jejich
selhávání a lhostejnosti,
ale následovali
tvého Syna
v poslušné obětavosti.
Amen.**

DVA BUDOVATELÉ NAŠÍ CÍRKVE

3

Pokračování z minulého čísla
Po exkomunikaci olomouckým arcibiskupem Leo Srebnským dne 3. září 1920, vstupuje 11. října do Církve československé. V té době trpí již vážnou oční chorobou, která mu brání v intenzivní práci. Nicméně mnoho lidí, kteří již přestoupili, na něj naléhá, aby začal organizovat zdejší ČČS. A tak začíná konat přednášky nejen v Kroměříži (kde spolupracoval s profesorem náboženství A. Spisarem, s nímž byl v kontaktu i Karel Pavlík), ale i v širokém okolí. Jeho pomocníci v této činnosti v okolí Kroměříže byli nejen kněží (kromě Karla Pavlíka prefekti arcibiskupského semináře Šrámek a Konečný, kooperátor ve Zlámálce Kuchař, ve Zdounkách kooperátoři Navrátil a Šimíček a v Kroměříži vojenský kurát Kostka), ale i laici jako ředitel měšťanské školy Slavinger, správce nemocnice Zlámál a redaktor Dvořák.

Karel PAVLÍK pro své pokrokové a

národnostní smýšlení byl hned po 1. světové válce zvolen předsedou Národního výboru ve Zborovicích. Také on do nově vzniklé ČČS (s níž sympatizuje) nevstupuje ihned, a to z rodinných důvodů – kvůli velkému odporu své matky a především s ní žijící jedné z jeho sester. Posléze, po velkém vnitřním boji, zda má jít za svým přesvědčením a ignorovat případnou nejen rodinnou, ale i společenskou roztržku ve svém rodišti, se rozhoduje a dne 1. května 1921 vystupuje z Římskokatolické církve a vstupuje do Církve československé. Rodiště a svou matku ve Velké ze shora uvedených důvodů navštěvuje až v roce 1924 - již se svou manželkou a prvorozeným synem Luborem. To nebyl jen jeho problém, ale tento problém se týkal snad všech tehdejších pokrokových kněží, kteří zakládali naši církve a museli toto zvažovat! A nejen to, byly zde i existenční důvody v zaměstnání, neboť existence nové církve, dosud státem neu-

znané, nebyla od počátku jasná. Již 15. ledna 1920 kongregace posvátného officia totiž ve jménu papeže Benedikta XV. dekretem novou církev zavrhl, proklela a všechny kněze exkomunikovala. Dnes si tyto skutečnosti lidé ani neuvědomují. Mnozí z pokrokových kněží se z těchto mnoha důvodů nakonec k tomuto kroku – přestoupení do nové církve - neodhodlali. V této poválečné době se mnohde situace mezi katolíky a nekatolíky velmi vyostřovala. Tak např. ve shora uvedené římskokatolické Pamětní knize a Kronice farní se v roce 1921 uvádí, že v jeho rodišti „na Lipovském vrchu se uskutečnily československé a evangelické švanice (tábor lidu) proti katolické církvi. Řečnil odpadlý kněz Ondruch, profesor Treybal ze Strážnice, učitel Kynčl z Velké (evangelíci) a jeden Javorničan. Četníci asistovali...“

Jarko Pavlík

Pokračování příště

Obnovený památník Matouše Ulického v Čáslavi

U jeho prvního kamenného památníku z r. 1924 u kostela Petra a Pavla vyslechli přítomní 4. července z úst PhDr. Vaněčkové tragický životní příběh čáslavského kaplana podobojí z let po Bílé hoře. Výklad pokračoval při procházce městem u městské bašty popisem Ulického zatčení, dvou výslechů a popravy dne 11. září 1627. Lze ji krutostí přiřadit k politickým popravám 27 českých pánů na Staroměstském náměstí v Praze v červnu 1621.

Cestou Ulického došli pak přítomní na bývalé popraviště. Tam byl z podnětu města a Klubu rodáků a přátel města Čáslavi obnoven druhý, po léta křovisky zarostlý památník do nové podoby (viz foto). Výtvarně a pracovní se na tom podíleli pánové arch. Zdeněk Jirout, výtvarník Fr. Tesař, umělecký kovář Horák, ing. Frýba a ing. Braňo. Vzpomínku zakončili za městský úřad poděkováním ing. Hejzlar a náš duchovní dr. Radek Hobza připomenutím loučení apoštola Pavla z listu Filipským 3,13-14 a recitací písně 164 našeho Zpěvníku "Kdo za pravdu hoří".

(hr)

O VODĚ ŽIVOTA

Dokončení ze str. 1

jediná se vyskytuje ve všech třech skupenstvích, jako tekutina, pára a led. Alchymisté rádi přidávají, že tři skupenství (tzv. trismegiston - trojmocné) jsou obrazem Boží Trojice. Chemicky se to děje díky volným vazbám vodíku s kyslíkem. Díky tomu na sebe váže obrovské množství různých látek, od prachu až po hormony. Tudíž na sebe váže i léčivé látky. Voda má díky zemské gravitaci tendenci ke vsakování do půdy a tím se přirozeně čistí. Koloběh vody v přírodě je nádherným důkazem dokonalosti jejího Tvůrce. Podle ayurvedy, staré indické medicíny, je dobrým lékem na mnoho nemocí určité dávkování pitného režimu. Vzpomeňme také lázeňské prameny, ve kterých je voda prokazatelně léčivá.

Křesťanství je náboženství, jehož cílovou skupinou je člověk a jeho duše jako obraz Boží, a tak se v tomto myšlenkovém systému často zapomíná na přírodu. V době, kdy vznikalo, bylo soužití člověka s přírodou ještě naprosto prvoplánové a přirozené. Dnes již tomu tak není a je to k naší velké škodě. Ekologie je věda, která se snaží vrátit člověka přírodě a naučit ho ji chránit, věřící by ještě navíc k tomu jako duchovně probuzení bytosti měli brát v úvahu tajemství přírody. Musím si tvářit v tvář svému náboženskému přesvědčení kriticky přiznat, že křesťanství je v tomto ohledu dosti pozadu. Velmi se orientujeme na Ducha a zapomínáme na Ježíšova slova k Nikodémovi: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího." To značí, že k poznání Boha je nutné obojí. Voda i Duch, hmota i vědomí, příroda i člověk. Ta voda zde není náhodou. Voda je podle 1. Mojžíšovy knihy to první a nejdůležitější, co Bůh stvořil. Proto tvrdí apoštol Petr, "...že dávná nebesa i země byly vyvolány slovem Božím z vody a před vodou chráněny. Vodou byl také tehdejší svět zatopen a zahynul." Voda je prazákladem přírody i podle řecké filosofie, jak by dosvědčil

Archimédes. Ten by také, neznaje plastu, intuitivně věděl, že leží-li voda příliš dlouho v plastové lahvi, nebude zdravá, ponese v sobě stopy polymerů. Jeden současný japonský vědec dokazuje na struktuře krystalů, které voda vytváří při určité teplotě, že tyto krystaly se formují podle vibrací a energií, které jsou do vody vkládány. Krásné, průzračné a pravidelné krystaly se tvoří za zvuku symfonické hudby, zatímco při agresivní hudbě jsou krystaly deformované a bez kontur, nebo se nevytvoří vůbec. Podobně reaguje voda podle dalších výzkumů i na lidské jednání, při čtení krásné literatury nebo prostřednictvím modlitby či meditace, vznikají nádherné krystaly, zatímco při negativních emocích či kletbách je struktura krystalů naprosto nevhledná a neidentifikovatelná. Z tohoto výzkumu plyne, že voda může nést v sobě pozitivní energii také v podobě estetické informace. Svěcená voda ponese tak v sobě stopy upřímných modliteb a tím se stává pro člověka požehnaním, duchovní léčbou. S tímto vědomím se již nikdo nedívá tomu, že voda z Jordánu se nekazí, nebo že voda posvátné řeky Gangy, ačkoli vypadá velmi znečištěná (sype se do ní popel z mrtvých, mrtvá zvířata, lidé se v ní myjí a také ji pijí), je podle chemických rozborů nezávadná. To není zázrak, k vodám Gangy se jako ke své matce modlí všichni hinduisté a tím je očišťována. V katolickém kánonu je v nouzi dovoleno pokřtít člověka třeba i vodou z louže, není-li jiná po ruce, protože Bůh sám skrze náš dobrý úmysl tuto vodu očišťuje. Muslimové nesmějí vkročit do mešity, ani sáhnout na Korán, dokud se předpisově neumyjí. Očistnou funkci vody znají všechna náboženství světa. Stejně jako voda očišťuje člověka, může (a měl by!) člověk pomoci přírodě očišťovat vodu, aby byl svět v harmonii.

V našem dnešním evangeliu mluví Ježíš o živé vodě, kterou dává člověku, ta se stává pramenem a prýští z něho k životu věčnému. Duch Kristův je pramenem života našich duší, stejně jako je voda pramenem života našich těl. Naše rozumové schopnosti odhalují pravdu o přírodě do té míry, do jaké

jsme schopni zbavit se předsudků. Moderní myšlení je plné falešných představ o světě i naše víra je přezírává vůči mnoha starým tradicím a pravdám. Možná jsme schopni říci spolu se Samařankou - "Pane, dej mi té vody, abych už nežíznila a nemusela už sem chodit pro vodu." Ale nejsme už ochotni jít hlouběji k základům věcí, ani k tomu, abychom poznali pravou podstatu té vody, kterou pijeme. Natož pak pravou podstatu živé vody Ducha, kterou nám nabízí Pán. Voda s Duchem svatým spolu souvisí asi tak, jako tělo se srdcem. V Koránu se píše, že Bůh je ti bližší než tvoje krční tepna. Lidské tělo je složeno ze 70 % z vody. Kéž se naše poznání ničemu neuzavírá. Amen

Tomáš Procházka

BOHOSLUŽBA NEBO MODLOSLUŽBA?

Časopis HISTORY revue si za pouhý jeden rok své existence získal značnou popularitu. V současné době se měsíčně prodá už 60 tisíc výtisků.

I já si v něm občas čtu. Trochu se pobavím, sem tam si doplním nějakou tu mezeru ve vzdělání. Občas naleznu nějakou tu chybičku. I to se stává.

V čísle 5/2009 se v článku, který pochází z pera stálého autora tohoto časopisu a který byl navíc konzultován s dvěma renomovanými odborníky, objevila chyba, která mne přivedla k vážnému zamýšlení.

"Cyril a Metoděj: nemazlili se ani s knížaty...", tak se jmenuje článek o náročné misi soluňských bratrů. Je to vcelku zajímavé čtení, až na tu chybu, která se v textu vyskytla. Na straně 18 si společně se mnou pozorně přečtěte tuto větu: „Konstantin s Metodějem se vydávají na cestu roku 863, vybaveni překladem Písma a některých modloslužebných knih do slovanského jazyka.“ Když jsem si ji poprvé přečetla, musela jsem nabrat dech, protřít si oči a vrátit se znovu k textu. Ano, viděla jsem dobře. Místo "bohosluzebných" tam v textu stojí napsáno "modloslužebných". Něco takového by se v sousedním Německu nemohlo stát. Nikoliv ovšem proto, že by Němci byli přesnější, nebo jejich tiskařští šotci méně škodolibí, ale proto, že taková jazyková záměna není v němčině možná. To jenom ta naše krásná a milovaná mateřština nám klade takové nástrahy. Kterýpak z těch našich praotců jazykozpytců nám postavil modlu tak nebezpečně blízko vedle modlitby? Komupak se podaří vpravit do těch českých tvrdých palic, že je v tom opravdu velký rozdíl?

Nu, nezoufejte, s modlami byla vždycky potíž. Vždycky se někdo našel – a to už od dob starozákonních – kdo se snažil nějaké to modlářství vpašovat do církve.

Nedávno se i mně něco takového stalo po biblické hodině.

Jedna mimořádná návštěvnice mne chtěla obdarovat krásnou barevnou fotografií Pražského Jezulátka. Stačí prý jen na ni přiložit ruku a načerpám užasnou sílu, dokonce i kolena mne přestanou bolet. Dost přikře jsem ten dárek odmítla. Neovládla jsem se. Lituji toho. Pokud budu mít příležitost, pokusím se jí to náležitě vysvětlit.

Jindřiška Kubáčová

Bůh je můj hrad

V pátek 7. srpna se více než dvacet mladých lidí z různých koutů naší vlasti sjelo na ekumenické setkání mládeže pořádané naší církví. Konalo se v Rakovníku a jeho motto znělo Bůh je můj hrad. Společně jsme procházeli čtyřmi tematickými okruhy zaměřenými na různé podoby Boha v našem životě. Věnovali jsme se i různým hrám, diskusím, malování na textil a dokonce jsme si vyrobili i vlastní svíčky. Nechybělo ani posezení u ohně s kytarou a oblíbenými písníčkami. Po celou dobu s námi byl i bratr patriarcha Tomáš Butta a bratr biskup Štěpán Klásek z královéhradecké diecéze, jehož poutníci tvořili největší část účastníků. Naše setkání bylo zakončeno v neděli 9. srpna bohoslužbou na hradě Krakovci, kterou sloužil bratr patriarcha jako připomínku Mistra Jana Husa, pro něhož byl hrad posledním útočištěm, než se vydal vstříc svému smutnému osudu v Kostnici. Setkání se neslo v přátelském duchu a nezbyvá než poděkovat Vladě Mrákové a Lence Novákové za jeho organizaci a sestřím a bratrům z rakovnické náboženské obce za poskytnutý prostor.

Ondřej M. Bezděk

ZPRÁVY

Doteky v Liberci

Zveme vás na naši faru v Liberci, nám. Českých bratří 35/2, kde se v pátek 18. září koná již 90. setkání cyklu pořadů Doteky – plochy poznání:

* 16.30 h – vernisáž výstavy fotografií "Portréty" – autoři Marie a Tomáš Salabovi. Dramaturgii a realizaci výstavy zajišťuje Artefaktum cz, hudební vstupy Jan Plášil a spol. Výstava končí 23. října. Vstupné dobrovolné – je určeno na charitu.

* 18.00 h – talk show "Laskavý vypravěč" (František Nepil). Hosty autora pořadu Stanislava Kubína jsou básník František Novotný, publicista Karel Tejkal a Zdena Nepilová. Hudební vstupy: Dobroslav Janko, scénář a režie Stanislav Kubín. Vstupné 50 Kč. Projekt je realizován za podpory Ministerstva kultury ČR a Statutárního města Liberec.

(sk)

Den židovské kultury

Naše církev a město Hořice si vás dovolují pozvat na tradiční oslavy Evropského dne židovské kultury, které se konají pod záštitou starosty města, pana Ivana Doležala.

Program:

Sobota 5. září

* Ekumenická bohoslužba v synagoze od 14 hodin.

* S židovskými zpěvy vystoupí Dana Krausová (zpěv) a Jiřina Dvořáková (varhany).

* "Golem - najdi svůj šém" - vernisáž výstavy nejzdařilejších prací žáků hořických škol, vzniklých v rámci stejnojmenného projektu v synagoze od 15.15 hodin.

* Mahara - rabi Löw: učenec a učitel. "400 let od úmrtí významné postavy českých dějin." Přednáška Mgr. Terezie Dubinové, Ph.D. - v synagoze od 15.30 hodin.

Neděle 6. září

Zpřístupnění výstavy v synagoze a židovského hřbitova od 13 do 16 hodin.

Ve středu dne 19. srpna se konal v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí pravidelný koncert, který přece jen byl trochu výjimečný. V pořadí, při němž zazněly skladby Händelovy, Bachovy, Debussyho a dalších autorů, účinkovaly Hana Jonášová, sólistka Státní opery Praha a Jana Jonášová, sólistka Národního divadla, na trubku hrál koncertní mistr České filharmonie Miroslav Kejmar a ke královskému nástroji zasedl varhaník náš náboženský obce bratr Bohumír Rabas. Výnikající uměleckou úroveň celého koncertu odměnil do posledního místa zaplněný chrám dlouhotrvajícím potleskem, kterým si na účinkujících vynutil přídavek. Potud nic mimořádného.

Zvláštnost tomuto koncertu dodala skutečnost, že tímto uměleckým počinem oslavil náš bratr varhaník své sedmdesátiny.

Přejeme mu, aby náš nebeský Otec mu i nadále dával hojnost životních sil, umělecké invence i neutuchajícího zaujetí hrou na královský nástroj, jímž varhany v Rabasově podání rozhodně jsou.

(rst)

Středa 16. září

* "O královně Ester" - představení v podání pražského divadelního souboru Feigele pro žáky hořických škol, kteří se zúčastnili projektu "Golem - najdi svůj šém", a slavnostní vyhodnocení soutěže. Dům kultury Koruna dopoledne.

Výstava v synagoze potrvá do 4. října a bude přístupná vždy před a po bohoslužbě, pro školy po domluvě v městském muzeu. Partneři projektu: Městské muzeum Hořice, Městská knihovna Hořice, Dům kultury Koruna a Židovské muzeum v Praze. Projekt finančně podpořilo Město Hořice a firma RITAS, s. r. o., ceny do soutěže věnovalo Židovské muzeum v Praze.

Eliška Zapletalová
PhDr. Oldřiška Tomíčková

Změna kontaktu

Farářka Jana Menšíková oznamuje, že se v červnu provdala a přijala jméno Valsová. Nadále tedy: Mgr. Jana Valsová, farářka v Jindřichově Hradci, mail: valsaj@seznam.cz

(red)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 7. 9. – 14 h
Benefiční koncert
Bettringen sbor a orchestr
* 7. 9. – 20 h
Dvořák, Händel, Vivaldi, Ravel
New Prague Radio Symphony Collegium
M. Zvolánek – trubka
* 8. 9. – 17 h
Bach, Händel, Dvořák
Y. Škvárová – mezzosoprán,
Jan Kalfus – varhany
9. 9. – 17 h
Bach, Händel, Vivaldi
M. Lopuchovský – flétna,
J. Popelka – varhany
* 10. 9. – 17 h
Haydn, Vranický, Mozart
STRING TRIO PRAGA
* 11. 9. – 17 h
Bach, Schubert, Dvořák
Josef Kšica – varhany,
Tomáš Jindra – bas
* 11. 9. – 20 h
Bach, Vivaldi, Dvořák
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat – barokní housle,
Y. Škvárová – mezzosoprán
* 12. 9. – 17 h
Bach, Dvořák, Händel
Jiřina Pokorná – varhany,
Pavel Hůla – housle
* 12. 9. – 20 h
Bach, Vivaldi, Dvořák
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat – barokní housle,
Y. Škvárová – mezzosoprán
* 13. 9. – 17 h
Mozart, Händel, Franck
PRAGUE MOZART TRIO
Y. Škvárová – mezzosoprán
* 13. 9. – 20 h
Bach, Händel, Charpentier
Prague Brass Ensemble,
Aleš Bárta – varhany

KALENDARIUM – ZÁŘÍ

7. 9. 1899 - zemřela v Praze **Karolina Světlá**, vlastním jménem Johanna Mužáková (* 24. 2. 1830 v Praze) - spisovatelka, která patří spolu s J. Nerudou a V. Hálkem k čelným představitelům generace májovců a současně k průkopníkům naší realistické prózy, zvláště venkovské, a která se věnovala emancipačnímu hnutí. Usilovala přitom jak o národní uvědomění, tak i o zvýšení sociální úrovně zaměstnaných žen a dívek, především prostřednictvím Ženského výrobního spolku, založeného z jejího podnětu. Její vrcholná díla vznikala především na základě jejích zkušeností ze života Podještědska, které si zamilovala během pravidelných letních pobytů (*Vesnický román, Kříž u potoka, povídka Kresby z Ještědí* ad.). Méně zdařilé jsou pak romány a povídky s pražskou tematikou, z nichž nejznámější je zřejmě *Černý Petříček*. Pro literární historii mají cenu memoáry (*Upomínky*), líčící život její i tehdejší pražské literární společnosti.

8. 9.-15. 11. 1944 - 1. československý armádní sbor v SSSR se účastnil bojů tzv. karpatsko-dukelské operace sovětské 38. armády 1. ukrajinského frontu; 6. října průzkumná četa 2. praporu 1. československé brigády překročila československou státní hranici a vstoupila do Vyšného Komárniku. Nezdařená operace si vyžádala životy 21 tisíc sovětských a 1900 československých vojáků. Po roztržce mezi sovětským velením a československým velitelským sborem byl v noci z 9. na 10. září sesazen z funkce velitele československého sboru generál J. Kratochvíl a nahrazen L. Svobodou.

9. 9. 1434 - Moravané (včetně panských stoupenců kalicha) uzavřeli v Brně landfríd s Albrechtem II. Habsburským, přijali ho za svého pána a on jim potvrdil privilegia. Smlouvu pečetil i olomoucký biskup Konrád ze Zvole a opavský vévoda Václav.

9. 9. 1594 - Matyášovo vojsko utrpělo těžkou porážku na Žitném ostrově. Ráb se ocitl v tureckém obklíčení a jeho posádka kapitulovala (projevila se naprostá vojenská neschopnost Matyáše Habsburského).

10. 9. 1799 - Z iniciativy šlechtické Společnosti vlasteneckých přátel umění v Čechách vznikla kreslířská škola, později nazývaná Akademie výtvarných umění. Prvním ředitelem se stal malíř J. Bergler.

10. 9. 1919 - Mezi mocnostmi Dohody a Rakouskem byla podepsána mírová smlouva v Saint Germain-en-Laye. Rakousko se stalo suverénním státem a uznalo nezávislost ČSR i korekci svých hranic. Díky tomu připadlo Československu území Vitorazska (113 km², 10 tisíc obyvatel) a Valticka (83 km², 10 600 obyvatel). Součástí smlouvy byla tzv. malá minoritní smlouva, podle níž Podkarpatská Rus (území o velikosti 12 644 km², obývané 597 000 obyvateli, převážně Rusíni) se stala územím ČSR.

11. 9. 1914 - Na společné schůzi českých krajanských spolků v Petrohradě vznikla Rada Čechů na Rusi (její delegace byla 17. září přijata carem Mikulášem II.). Od února 1915 nesla název Svaz českých spolků na Rusi se sídlem v Moskvě. Po přistoupení slovenských krajanů byl Svaz v červnu 1915 přejmenován na Svaz česko-slovenských spolků na Rusi. Představoval vrcholný orgán krajanského odboje na Rusi za I. světové války; předsedou byl B. Čermák, jednatelem J. Klecanda a tiskovým orgánem od června 1915 týdeník Čechoslovák, vycházející v Petrohradě (redaktorem byl B. Pavlů). Již koncem roku 1914 vydával v Kyjevě V. Švihovský časopis Čechoslovan, v jehož redakci také krátce pracoval prozaik a satirický žurnalista Jaroslav Hašek.

12. 9. 1899 - V Kutné Hoře byl zahájen proces s židovským mladíkem L. Hilsnerem obviněným z rituální vraždy dívky A. Hrušové v Polně na Českomoravské vrchovině. V římskokatolickém i nacionálně zaměřeném tisku probíhala před procesem zuřivá kampaň nejen proti Hilsnerovi a Židům, ale i proti jeho obhájčům. Proti štvanci se postavilo několik intelektuálů v čele s prof. T. G. Masarykem, který vydal v listopadu t. r. brožuru *Nutnost revidovat proces polenský*. Masarykovo vystoupení změnilo celý proces v politickou aféru (tzv. hilsneriádu).

13. 9. 1874 - Narodil se ve Vídni **Robert Mayr-Harting** (+ 12. 3. 1948 v Praze) - německý právník, pedagog a křesťanskosociální politik působící v Československu. Po studiu práv ve Vídni přišel v roce 1909 do Prahy. Zde se stal profesorem na německé univerzitě, členem Deutsche Gesellschaft für Wissenschaft und Kunst in Böhmen (Německá společnost pro vědy a umění v Čechách) a v letech 1921-22 i rektorem německé univerzity. V politice představoval jednoho z vůdčích představitelů Německé křesťanskosociální strany lidové v ČSR (DCV) a byl vůdčím představitelem tzv. aktivismu, tedy spolupráce německého obyvatelstva s Československou republikou, a tuto politiku prosadil na sjezdu strany v roce 1922. Měl styky s T. G. Masarykem, E. Benešem a jinými českými politiky a intelektuály. Spolu s K. Hilgenreinerem byl tvůrcem programu DCV. Sám byl v letech 1926-29 ministrem spravedlnosti ve vládách A. Švehly a F. Udržala a zároveň za svou stranu senátorem (1920-25) a poslancem Národního shromáždění (1925-39). "Němci chtějí být loajálními občany tohoto státu, ale jen za předpokladu uznání rovnoprávnosti jejich národa v něm," řekl v roce 1919 Mayr-Harting. Toho německé aktivistické strany nikdy nedosáhly. Přesto Mayr-Harting i po odchodu z vlády patřil mezi tzv. státotvornou opozici a odmítal spolupráci s Henleinem. Teprve po "anšlusu" Rakouska pod vlivem rostoucího tlaku zvenčí i v DCV 29. března 1938 přestoupil s ostatními poslanci a senátory do klubu Sudetoněmecké strany. V době Mnichova ani po rozbití a okupaci Československa neprojevoval žádnou aktivitu a zůstal v Praze i po válce. K jeho hlavním dílům patří *Römische Rechtsgeschichte (Římské právní dějiny)* a *Učebnice občanského práva*.

(red)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

MODLITBA V GETSEMANE

Biblickou pasáž o tom, jak se Ježíš modlí těsně před svým zatčením (Mt 26,36-42), asi dobře znáte. Znovu se nám však přeházely jednotlivé věty. Dokážete je správně seřadit?

1. Potom přišel k učedníkům a zastihl je ve spánku. (Ú)
2. Poodešel od nich, padl tvář k zemi a modlil se: (U)
3. „Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení.“ (E)
4. Tu na něho padl zármutek a úzkost. (E)
5. „Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich.“ (Ď)
6. Odešel podruhé a modlil se: (V)
7. „Avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“ (V)
8. Tehdy jim řekl: „Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte se mnou!“ (B)
9. „Váš duch je odhodlán, ale tělo slabé.“ (T)
10. Tu s nimi Ježíš přišel na místo zvané Getsemane a řekl učedníkům: (O)
11. „Otče můj, není-li možné, aby mne tento kalich minul, a musím-li jej pít, staň se tvá vůle.“ (Á)
12. Vzal s sebou Petra a oba syny Zebedeovy. (Č)
13. „Počkejte zatím zde, já půjdu dál, abych se modlil.“ (T)
14. Řekl Petrovi: „To jste nemohli jedinou hodinu bdít se mnou?“ (L)

(Řešení z minulého čísla: Nestarejte se.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9